
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

מדע בדיוני ופוליטיקה (בינ"ל) - 58530

תאריך עדכון אחרון 25-01-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: יחסים בין-לאומיים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: שנתי

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר עודד לוונהיים

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: oded.lowenheim@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בזום, לפי תיאום מוקדם

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הז'אנר הספרותי של המדע הבדיוני (מד"ב) יכול לשמש כמראה עתידנית לביקורת ההווה. מאז המאה ה-19, סופרי מד"ב עוסקים בהיבטים שונים של ביקורת חברתית ופוליטית תוך שימוש בספרות פנטסטית, "ספקולטיבית", ועתידנית. קורס זה מציג בפני התלמידים את התחום של מדע בדיוני על ידי דיון בכמה סוגות-משנה מרכזיות בז'אנר, כמו למשל אוטופיה-דיסטופיה, היסטוריה חלופית, מפגש עם ציביליזציות זרות, טכנולוגיה ופוליטיקה, ועוד. ננסה לעמוד על ההיבטים הפוליטיים המצויים במד"ב ונשאל כיצד ניתן להאיר ולהבין באמצעותו אספקטים וכיוונים בפוליטיקה העכשווית, "המציאותית". לצורך כך נתמקד בכמה יצירות מד"ב, הן כתובות והן מוסרטות. נתהה על כוחה והשפעתה של ביקורת חברתית ופוליטית כזו, ונראה כיצד ניתן ללמוד על תקופות היסטוריות שונות על פי המד"ב שנכתב במהלכן. מטרת הקורס היא לא בהכרח לספק תשובה לשאלה הגדולה של "החיים, היקום, וכל השאר" (תשובה זו, כידוע, כבר ניתנה...), אלא להעלות שאלות ספציפיות יותר לדיון, ולהציג כיווני מחשבה שונים שנידונו בהקשרן בספרות המד"ב והפנטסיה.

מטרות הקורס:

הרחבת יכולת החשיבה הפוליטית והיכרות עם כלים נראטיביים מז'אנר המד"ב. כמו כן, חשיבה על סוגיות יסוד פוליטיות באמצעות כלים אלגוריים וספרותיים.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

להגיש עבודה סמינריונית שתהיה מנוסחת בצורת מאמר אנליטי על סוגייה שממחישה זיקה בין נושא פוליטי לבין פרשנות מדב"ית, או כתיבת סיפור/תסריט מד"ב מיועד במחשבה ובמושגים פוליטיים.

דרישות נוכחות (%) :

80

שיטת ההוראה בקורס: דיונים בכיתה, צפייה בקטעי סרטים, קריאת ספרי מד"ב.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- (1) יחב"ל כנראטיב ודמיון פוליטי.
- (2) מה הקשר בין מד"ב ליחב"ל?
- (3) ממדע למדע בדיוני ופוליטיקה: SETI, העב"ם והמדינה העולמית.
- (4) חיזורים מיטיבים? "קץ הילדות" ו-Day Independence
- (5) שיעור הדרכה על הכנת הצעת מחקר וכתיבת עבודה סמינריונית
- (6) חיזורים אומללים ומצב החירום: צפייה בקטעים מהסרט 9 District
- (7) חוסר היכולת לתקשר עם אינטליגנציה חוץ ארצית? "סולאריס" ו"פיקניק בשולי הדרך"
- (8) החזון הטרגי של הגורל הפוליטי האנושי: המנון לליבוּיץ מאת וולטר מילר

-
- (9) (ננו) טכנולוגיה ופוליטיקה בינ"ל
(10) מלחמה, שלום וננו-טכנולוגיה: שלום לנצח של ג'ו הולדמן.
(11) ההפנמה העמוקה של המלחמה: *Trek Star, Armageddon of Taste A*
(12) היסטוריה חלופית של היהודים באמריקה. דיון ב-הקנוניה נגד אמריקה של פיליפ רות' ו-איגוד
השוטרים היידיים של מייקל שייבון
(13) היסטוריה חלופית של מדינת ישראל
(14) "כתבי יד אינם נשרפים"? קיראו את פרנהייט 451 של ריי ברדבורי.

חומר חובה לקריאה:

Week 1 +2 - Sci Fi and politics - What use for sci-fi in IR?

- Weldes, Jutta. "Popular culture, science fiction, and world politics." *To seek out new worlds*. Palgrave Macmillan, New York, 2003. 1-27.
Carpenter, Charli. "Rethinking the political/-science/-fiction nexus: Global policy making and the campaign to stop killer robots." *Perspectives on Politics* 14.1 (2016): 53-69.

Boaz, Cynthia. "How Speculative Fiction Can Teach about Gender and Power in International Politics: A Pedagogical Overview." *International Studies Perspectives* 21.3 (2020): 240-257.

Neumann, Iver B. "Grab a Phaser, Ambassador!: Diplomacy in Star Trek." *Millennium* 30.3 (2001): 603-624.

Week 3: Sovereignty and the UFO

Wendt, Alexander, and Raymond Duvall. "Sovereignty and the UFO." *Political Theory* 36.4 (2008): 607-633.

Week 4: SETI and IR

Galloway, Jonathan F. "An international relations perspective on the consequences of SETI." *Space Policy* 12.2 (1996): 135-137.

Galloway, Jonathan F. "An international relations perspective on the consequences of SETI." *Space Policy* 12.2 (1996): 135-137.

Week 5: Encounters with aliens: benevolent aliens? Colonialism and conquest in

Arthur C. Clarke *Childhood's End* and Liu Cixin's *The Three-Body Problem*
Matthew Candelaria, "The Overlord's Burden: The Source of Sorrow in *Childhood's End*," *ARIEL: A Review of International English Literature* Vol.33 No.1 (January 2002), 37-58.

Mengtian Sun, "Alien Encounters in Liu Cixin's *The Three-Body Trilogy* and Arthur C. Clarke's *Childhood's End*," *Frontiers of Literary Studies in China* Vol.12 No.4 (December 2018): 610-644.

Week 6: Encounters with aliens: refugee aliens in "District 9" (watching selected scenes from the film)
Bourke, Greg. "Bare Life's Bare Essentials: When All You've Got is Hope-The State of Exception in The Road, District 9 and Blindness." *Law, Culture and the Humanities* 10.3 (2014): 440-463.

Week 7: How to write a research proposal for the seminar paper
Knopf, Jeffrey W. "Doing a literature review." *PS: Political Science & Politics* 39.1 (2006): 127-132.

Gustafsson, Karl, and Linus Hagström. "What is the point? teaching graduate students how to construct political science research puzzles." *European Political Science* 17.4 (2018): 634-648.

Week 8: Encounters with aliens: "Stories of your life" – interspecies communication
Ted Chiang, "Stories of your Life" – short story, will be sent on email by the instructor.

Fleming, David H., and William Brown. "Through a (First) Contact Lens Darkly: Arrival, Unreal Time and Chthulucinema." *Film-Philosophy* 22.3 (2018): 340-363.

Week 9: Technology and the human condition – watching selected scenes from Kubrick's "2001: A Space Odyssey"

Week 10: Discussion – "2001"
Gil Markovitz and Yohai Ataria. 2018. 2001: Space Odyssey – Papers to commemorate 50 years for the release of the movie and the moon landing. Haifa: Pardess. (In Hebrew). Read the papers by Michael Keren on the "Apocalyptic dimensions in technological thought," and Moshe Zukerman, "From first man to the last man."

Week 11: Post-apocalyptic visions: A Canticle for Leibowitz, and Station 14.

Week 12: Dystopia: Fahrenheit 451 and the practice of book burning
Read: Ovenden, Richard. *Burning the books: A history of the deliberate destruction of knowledge*. Belknap Press, 2020, pp. 3-27.

Week 13+14: Alternate history – Nazis in the U.S: The Plot Against America and The Man in the High Castle
Rosenfeld, Gavriel. "Why do we ask "what if?" Reflections on the function of alternate history." *History and theory* 41.4 (2002): 90-103.

Nolan, Daniel. "Why historians (and everyone else) should care about counterfactuals." *Philosophical Studies* 163.2 (2013): 317-335.

Schneider-Mayerson, Matthew. "What almost was: The politics of the contemporary alternate history novel." *American Studies* 50.3/4 (2009): 63-83.

Week 15: alternate Israeli history

Rovner, Adam. "Alternate History: The Case of Nava Semel's *Israelsland* and Michael Chabon's *The Yiddish Policemen's Union*." *Partial Answers: Journal of Literature and the History of Ideas* 9.1 (2011): 131-152.

Smith, Philip. "Security and Identity in Jewish Utopias of the Late Twentieth and Twenty-First Centuries." *Utopian Studies: The Journal of the Society for Utopian Studies* 30.3 (2019): 382-402.

Hesse, Isabelle. "Counterfactual Israels." *Alif: Journal of Comparative Poetics* 41 (2021): 190-216.

Weeks 15-28: students' presentations

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי:

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 30 %
הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 70 %

מידע נוסף / הערות: